

Z obrazného písma Janovy Apokalypsy

Rudolf Steiner

II. ČÁST

GA 104 a

Sedm budoucích období po válce všech proti všem a jejich od- pečetění. To, čím člověk prošel od doby staroindické, se znovu objeví po válce všech proti všem a je symbolicky znázorněno čtyřmi koňmi a jezdci. V pátém období bude Kristův impuls přijímán s živým porozuměním ve stále nesobečtějším Já a po vede ke stále vyššímu duchovnímu životu. Opoziční proud se snaží zahnat Já do materialismu. V šestém období bude člověk ve velké míře zasahovat do vzdušného a světelného prostoru. Ti, kdo se nespojí s duchem, najdou svůj pád v rozpoutaných přírodních silách.

DEVÁTÁ PŘEDNÁŠKA

Kristiania, 18. května 1909

Viděli jsme, jak je v naší době možné zapsat do duší to, co se později projeví ve vnějším vzhledu člověka. Stejně jako v naší době existuje sedm po sobě jdoucích kulturních epoch, tak se autorovi Apokalypsy, který hledí do budoucnosti, představuje sedm období vývoje lidstva po válce všech proti všem; těchto sedm období vidí v sedmi pečetích. Ostře však rozlišuje období, která zaznamenává jako první čtyři. Pokaždé když otevře jednu z pečetí, objeví se mu jeden ze čtyř koní s jezdcem.

Autor Apokalypsy se tedy zabývá jasnovidnou vizí sedmi budoucích období. Jsou to astrální obrazy toho, co jednou bude. Lidé, kteří si osvojí něco z duchovní kultury, překonají nižší přirozenost a ovládnou lidskou instinktivní přirozenost. To, co člověk překonal, je v pečetí vyjádřeno v podobě koně. S tím, co udělá ze své duše, zvítězí nad svou nižší přirozeností; bude jí vládnout jako jezdec, který je na koni, který ovládá koně.

Vše, čím jsme prošli v našem období od dob starých Indů, se znovu objevuje po válce všech proti všem. V opakování se tak opět jako první objevuje staroindické období. V té době bylo pro lidi vše ve fyzickém světě iluzí, majíou; v té době duše dozrála k tomu, aby zvítězila nad vším ve smyslovém světě. Plody tohoto indického období se objevují v apokalyptickému obrazu bílého koně.⁴⁹ Charakteristické pro tuto lidskou duši je to, že vnější, materiální kultura, se ještě nezdá být dotčena rukama; jezdec s lukem je nevinný jako jasné sluneční světlo. Jako vítěz si po válce všech proti všem vydobyl právo být vítězem nad nižší přirozeností. Ale ta nižší přirozenost tam stále je; člověk s ní srostl takovým způsobem, jak je to znázorněno na druhé pečetí v podobě červeného koně. Tam už duše není v bílém rouchu nevinnosti. Výsledkem je, že člověk nemůže v tomto období vystupovat jako vítězný jezdec; zjevuje se nám tak, že s sebou přináší plody egoismu. Po válce všech proti všem se už neobjevuje v bílém rouchu, ale znovu bere zemi mír, znovu se ukazuje v boji o existenci s mečem.

Nyní vidíme plody třetího období, egyptsko-chaldejské kultury, v níž se lidstvo naučilo počítat. Člověk stále hlouběji klesá do hmoty, do

temnoty nižší přirozenosti; to se projevuje v černém koni a v jezdcí s váhami. Vážení, měření a počítání se apokalypticky projevuje jako černý kůň a lidská duše jako jezdec s váhami. V perské kultuře ještě nenajdeme takové společenské instituce, které by člověku přidělovaly majetek podle inteligence či podle státně-spoločenských řádů; něco takového neexistovalo ani ve staré Indii, ani ve staré Persii. Ve staré Indii lidé stále věřili ve svá atlantská vtělení. Člověk ve staroindických dobách považoval své životní postavení za výsledek toho, co si připravil v dávné Atlantidě. Říkal si, že je v určité kastě v důsledku karmy lidstva; vzhlížel k vyšším kastám jako ke spravedlivému rozdělení podle individuální karmy. Toto dělení na kasty však bylo stále více znemožňováno vývojem lidského Já. Teprve egyptsko-chaldejské období bylo dobou, kdy se začalo rozdělování majetku a zboží počítat podle inteligence. Plodem tohoto třetího období je pak jezdec sedící na černém koni s váhami, na nichž se váží veškeré myšlení a lidská inteligence. Tak se autoru Apokalypsy symbolicky jeví to, co se objeví jako plody našich sedmi kultur po válce všech proti všem.

Čtvrté období jako řecko-latinská kultura si podmanilo krásu fyzického světa. Řek ve svém umění idealizuje přírodu, zkrášluje existenci. Jak krásné se nám jeví řecké výtvarné umění a architektura v kontrastu s egyptským uměním, se sfingou a pyramidou. Řek si však natolik oblíbil tělesně-smyslovou existenci, že duchovní svět se pro něj stal temným a světlo do toho, co pro něj bylo dokonalým stínem, znovu proniklo až díky události na Golgotě. V tomto čtvrtém období byla duše zcela spoutána. Nižší přirozenost však v tomto období prožívá zkrášlení, jako by se jí dostalo krásného a uměleckého obalu. To je zcela charakteristické pro duši v tomto období, které je pro pozemské království nejkrásnější; pro samotnou duši je však plod tohoto období synonymem smrti. Duše budou z tohoto období čerpat nejméně ovoce, které jim dalo vládu nad vnější fyzickou přírodou.

A nyní přicházíme k pátému období, kdy princip Jahve-Kristus září i na duše mezi smrtí a novým zrozením. Tam se duše stávají stále živějšími. Co se děje v pátém období? Astrální tělo se stává stále zářivějším a jasnějším díky tomu, co duše přijímá z Kristova impulsu. Představme si, nahlíženo očima jasnovidce, astrální tělo prozářené lidským Já. Takové astrální tělo se pak autorovi Apokalypsy jeví po válce všech proti všem jako

bílý oděv. V pátém období po této válce se tedy objeví duše prostoupené auroou, která je již prozářena Kristovým světlem ... [Mezera v textu]

Ti, kteří již v prvních dobách křesťanství přijali Kristův princip, však těžce trpěli, pokud jde o vnější fyzické mučednictví. Ale v páté epoše dochází k vyvrcholení. Prostřednictvím rosikruciánského theosofického duchovního proudu bude Kristův impuls přijímán ve stále méně sobeckém Já a s živým porozuměním a ti, kteří tento impuls přijmou, se budou vyvíjet ke stále vyššímu duchovnímu životu.

Jiný proud, ostře opoziční, však usiluje o jakousi péči o Já, aby toto Já stále hlouběji zatlačoval do materialismu, aby materialismus dosáhl nakonec vítězství nad osobností. Veškerý vnější praktický život se odděluje od jednotlivce a zhmotňuje se například prostřednictvím opatření akciových společností, jejichž kapitál stále více a více rozděluje osobnosti. Stále více bude člověka přemáhat v jeho osobních schopnostech. Akcie jsou cestou k materializaci tohoto odvětví praktické lidské účasti.

Proto vidíme, že materialismus stále více převládá; stále více se bude prosazovat tendence, že zduchovnění lidské osobnosti musí tvořit protiklad k materialismu, který je stále rozšířenější. To, co je zde v ostrém protikladu, se na konci našeho období projeví jako navenek překonané lidstvo. A lidé, kteří byli zardoušeni kvůli Slovu, budou muset hodně trpět, ale budou těmi nejdůležitějšími, aby přenesli kulturu přes válku všech proti všem.

Šesté období nastává s filadelfskou církví. Kromě těchto duchovních lidí je zbytek lidstva zcela pohlcen sociálním životem, ponořen do stále rostoucího materialismu. Tito lidé však budou ovládat přírodní síly ve vysoké míře, jak to můžeme vidět už dnes na bezdrátové telegrafii a cestování vzducholodí. Není lhostejné, zda je vzdušný prostor naplněn duchovními myšlenkami, nebo myšlenkami na materiální potřeby. Zachvátí to celou naši zeměkouli. Zde se díváme do období, kdy člověk bude ve velké míře zasahovat do vzdušného a světelného prostoru.

Jaké budou plody tohoto období? Opravdu to pro určitou dobu vypadá tak, že tyto elektrické vlny budou působit zpětně na síly Země a podle toho, co je dobré a co špatné, dojde k zemětřesení, otřesům země jako následku činů lidstva. „A viděl jsem, jak se otevřela šestá pečeť, nastalo velké zemětřesení a Slunce zčernalo jako smuteční roucho“

(Zj 6, 12). Tím, že člověk přenáší své pocity do vzduchu, mění celou přírodu a vzniká něco jako déšť meteoritů. Člověk vykonává své záměry, ale tím rozpoutává přírodní síly, avšak nikoli beztretně.

Když to vidíme, zdá se nám zároveň, že člověk najde svou zkázu v těchto nespoutaných přírodních silách. Ti, kdo se spojí s duchem, se však jeví jako označení lidé. Takoví lidé musí do sebe přijmout to, co může lidstvu přinášet duchovní nauka.

To, co lidé do sebe duchovně přijmou, bude v budoucnu duchovně-duševní krví jejich srdcí; bude to světlo, které z nich bude vyzařovat jako duch. V atlantské a poatlantské kultuře je člověk pevně zasazen jakoby na dvou nohách, na vodě i na zemi. Musí však do sebe přijmout moudrost jako knihu, kterou je třeba pozřít. Tento údaj ukazuje do duchovního světa, takovým lidem dává svou knihu autor Apokalypsy; tu mají pozřít, což má být nestravitelné pro nižší lidskou přirozenost, ale sladké jako med pro vyšší, tím, že ji nečte, ale spolkně ji. Člověk, který se s dnešním moderním logickým myšlením a díky okultnímu výcviku stal jasnovidcem, může znovu prožít to, co zaznamenal autor Apokalypsy, a pak vidí jeho vize i v rosikruciánských pečetích. Je to pečeť se dvěma sloupy,⁵⁰ kterou líčí desátá kapitola Apokalypsy.